

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2857/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.138/2024/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (Dr. Kemenes Csaba ügyvéd, Kemenes Ügyvédi Iroda) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Pfv.IV.20.138/2024/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság döntése ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánélet tiszteletben tartásához fűződő alapvető joggal.
- [2] 2.1. Az alkotmányjogi panasz előzményei az indítvány és a támadott bírósági határozat alapján az alábbiakban foglalhatók össze. Az indítványra okot adó ügyben egy internetes honlap 2023. május 3. napján közzétett egy cikket, melyben többek között az indítványozó üzleti kapcsolatairól, magánvagyonáról, valamint uniós pénzek felhasználásáról írt, és a cikk illusztrációjaként két fotót használt fel, melyek egy közparkban készültek. Az internetes sajtótermék 2023. május 3. napján írt az indítványozó üzleti kapcsolatairól, magánvagyonáról, valamint az uniós pénzek felhasználásáról - felhasználva az arról készült képeket. Az indítványozó előadta, hogy sem a felvételek felhasználásához, sem azok közzétételéhez nem járult hozzá.
- [3] Az indítványozó keresetet terjesztett elő az internetes sajtótermék kiadójával szemben, kérve, hogy távolítsa el a képmását megjelenítő két felvételt a cikkből, valamint valamennyi adathordozóból. Kérte továbbá az internetes sajtótermék

eltiltását a további jogsértéstől. Az internetes sajtótermék az ellenkérelemben a kereset elutasítását kérte.

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Álláspontja szerint az indítványozó Magyarország egyik legismertebb üzletembere, akinek tevékenysége közpénzeket érint, ezért az adott ügyben közszereplőnek minősül. Annak megítélése szempontjából, hogy a kifogásolt fényképfelvétel közzétételével az internetes sajtótermék az indítványozó személyiségi jogát megsértette-e, kifejtette, hogy a cikk témája a közéleti vita részét képezi, mert a gazdasági élet szereplőinek magánéleti szituációban történő, de közpénzeket érintő üzleti kapcsolatokról szóló megbeszélését mutatja be. Kiemelte, hogy az indítványozó személye befolyásos üzletemberként ismert, az ábrázolás módja az emberi méltóságát nem érinti, az információ megszerzésének módja szempontjából az internetes sajtótermék eljárása megfelelt a szakma szabályainak, az olvasó által készített felvétel szokásos módon került a médiaorgánum birtokába, a hitelesség nem vet fel kételyeket, a fényképfelvétel nyilvános helyen készült. Megállapította továbbá, hogy az indítványozó a gazdasági életben betöltött státuszára tekintettel közszereplőnek minősül, akinek más befolyásos üzletemberrel történő magánéleti szituációban történő találkozása a közéleti vita tárgyát képező történésnek minősül. A fentiekre tekintettel végül arra a következtetésre jutott, hogy a fotók a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. §-a alapján a közéleti vita jogszerű illusztrálásának minősül annak ellenére, hogy készítéséhez és felhasználásához a felperes nem járult hozzá.
- [5] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokaira történő visszautalással hagyta helyben. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amely a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria megállapította, hogy a publikáció közügyet érintő tartalma szempontjából nem annak van jelentősége, hogy az internetes sajtótermék a fényképpel ábrázolt esemény alapján okkal feltételezte-e az adott esetben újabb közös gazdasági tevékenység megszervezését, hanem annak, hogy a magyar gazdasági élet jelentős szereplői egymással magánjellegű kapcsolatban állnak, amely személyes kapcsolat a gazdasági döntéseket is befolyásolhatja.
- [6] 2.2. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó a következőket adta elő.
- [7] A közpénzek felhasználásával kapcsolatos közlés nem tartalmaz semmilyen aktualitást. Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozat indokolása szerint egy közlés közéleti jelentősége eldöntése során figyelemmel kell lenni a közlés apropóját adó eseményre és a közlésnek a közéleti vitában betöltött aktuális szerepére. Jelen esetben egy 7 évvel korábbi gazdasági eseményt elevenített fel a cikk, azonban nem merült fel semmilyen új információ, amelyre tekintettel bármilyen nívumot jelentett volna. A kép és a közlés nincs egymással semmilyen igazolható kapcsolatban. Kiemelve az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt

szükségességi-arányossági követelményt előadta, hogy az internetes sajtótermék a róla korábban, ugyanazon témában publikált cikkben felhasznált illusztrációkkal a magánélethez fűződő jogának korlátozása nélkül is gyakorolhatta volna az Alaptörvény IX. cikkében foglalt alapvető jogát. Hivatkozott továbbá az Alkotmánybíróság 3210/2020. (VI. 19.) AB határozatára is, amellyel kapcsolatban megjegyezte, hogy a Kúria a méltányos egyensúlyra vonatkozó előírást nem vette figyelembe döntésében. Külön hivatkozott az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) AB határozatára is, mellyel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az érintett magánszférája, ezen belül a képmáshoz fűződő jogosítványai nem kerültek méltányos egyensúlyba közérdeklődésre számot tartó ügy jelentőségével, hírértékével. Mindezekből adódóan a Kúria támadott ítélete alaptörvényt sértő.

- [8] Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a bíróságok a mérlegelés során nem vették, és a téves jogszabályi alapon nem is vehették figyelembe azt a mérlegelési szempontot, hogy a személyiségi jog korlátozása sértette-e a magánszférát, illetve, hogy ez a sérelem szükséges és arányos volt-e az általa elért közvita előmozdítását szolgáló előnnyel. Álláspontja szerint a Kúria nem megfelelően értékelte az Alaptörvény 2018. augusztus 1-étől hatályos szövegét és a változás jelentőségét. Továbbá az Alaptörvény VI. és IX. cikkében foglalt szabadságjogok ütközése során a Kúria nem megfelelő módon vette figyelembe a jogalkotó akaratát. Az Alaptörvény 28. cikke kapcsán megállapította, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem járhat magánéletének sérelmével a magánszféra fokozott védelmére irányuló jogalkotói szándék kétséget kizáró megfogalmazása szerint. A magánélethez való jogának sérelme kapcsán hivatkozott még az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatára is, amely közül kiemelte az ún. Hannover-tesztet.
- [9] Mindezekből az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmére következtetett.

II.

- [10] Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„VI. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.”

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

[...]

(4) A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.”

III.

- [11] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát vizsgálja, azt, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelménynek.
- [12] 1.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó a támadott döntést 2024. május 10-én vette át és az alkotmányjogi panasz beadványát 2024. július 9-én nyújtotta be. Megállapítható tehát, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdésben rögzített határidőn belül élt az indítványozó alkotmányjogi panasszal.
- [13] 1.2. Az indítványozó jogi képviselője az Alkotmánybíróság eljárására kiterjedő ügyvédi meghatalmazását csatolta.
- [14] 1.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A vizsgált esetben a határozott kérelem feltételeit az (1b) bekezdés szabályozza. A panasz ezeknek a feltételeknek megfelelt az alábbiak szerint.
- [15] Az indítványozó megjelölte jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [16] 1.4. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal

fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [17] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján tehát az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett: az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit, az indítványozó érintettnek minősül-e, a támadott döntés az ügy érdemében hozottnak vagy a bírósági eljárást befejezőnek minősül-e, illetve az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja-e a panaszban.
- [18] Az indítványozó kimerítette a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket, ezért számára megnyílt az út az alkotmányjogi panasz igénybevételére. Az indítványozó a bírósági eljárásban felperesként vett részt, ezért érintettsége fennáll.
- [19] A Kúria támadott ítélete az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti, eljárást befejező döntésnek minősül.
- [20] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése Alaptörvényben biztosított jognak minősül, így az indítvány megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt törvényi feltételnek.
- [21] 2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [22] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét veti fel - s ezáltal az Alkotmánybíróság részéről érdemi vizsgálatot igényel – hogy az ügy az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleménynyilvánítás jogának és az Alaptörvény VI. cikkében rögzített magánszféravédelemnek, valamint az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltóságnak alkotmányjogi jelentőségű kollíziója során helyes érdekmérlegeléssel jutott-e arra az eredményre, amikor az indítványozóról készült képmásai felhasználására vonatkozóan őt tényállítás túrésére kötelezte. Ugyancsak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét veti fel az, hogy érvényre juttatta-e az ütköző alapjogok konfliktusának a feloldásánál a méltányos kiegyenlítés elvét a Kúria akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy az indítványozóról készült fotóknak a cikk illusztrálásaként történt felhasználása hozzájárult a közéleti vitáról szóló tudósításhoz.
- [23] 3. Az Alkotmánybíróság – a fentieket figyelembe véve – megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa a befogadhatóság valamennyi, az Abtv.-ben

szabályozott törvényi kritériumának eleget tesz, ezért annak befogadásáról az Ügyrend 31. § (6) bekezdésében biztosított jogkörben eljárva – a befogadásról szóló döntés helyett – az Alkotmánybíróság jelen, érdemi elbírálást tartalmazó határozatában döntött.

IV.

[24] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[25] 1. Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott panaszok elbírálása során az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki annak vizsgálatára, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogszabályok értelmezése a bíróságok, és nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {elvi rögzítését lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz {lásd például: 3073/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [29]}.

[26] Az Alkotmánybíróság szükségesnek tartja jelen ügyben is hangsúlyozni, hogy a vizsgálata során ugyan támaszkodott a bíróságok által megállapított tényállásra-melynek hiányában nem is tudott volna döntést hozni –, de hatásköre jelen ügyben sem terjedhetett ki annak felülbírlására, hogy a bíróságok milyen tények alapján hoztak döntést, illetve hogy azokat miképp értékelték.

[27] 2. Az Alkotmánybíróság már több korábbi határozatában rámutatott arra, hogy az államnak az alapvető jogok védelmére nézve tevőleges védelmi kötelezettsége áll fenn [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés]. Azokban az esetekben, amikor az alapjogi konfliktus a jogalanyok egymás közötti jogviszonyában akként merül fel, hogy az egyik magánszemély alapjogát a másik személy alapjoga veszélyezteti (konkuráló/versengő alapjogok), az Alkotmánybíróság határozataiban az állam tevőleges védelmi kötelezettségére nézve annak közvetítő, kiegyenlítő szerepét hangsúlyozta {lásd 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [50]; illetve 14/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [65]}.

[28] 3. Az Alkotmánybíróságnak jelen alkotmányjogi panaszeljárárásában többek között azt is vizsgálnia kellett, hogy sérti-e az indítványozó magán- és családi életének

tiszteletben tartásához, továbbá emberi méltóságához való jogát a Kúria ítéletének azon állásfoglalása, mely szerint az indítványozót a kifogásolt cikkben megjelenő képmásai közzététele tekintetében az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánszféra és a IX. cikk (1) bekezdésének kollíziója során az utóbbit helyezte előtérbe.

- [29] 4. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének az Alaptörvény hetedik módosításával megállapított szövege szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.” Ugyanezen cikk (2) bekezdése pedig rögzíti, hogy „Az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalmát.” Megállapítható tehát, hogy az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdése az ember magánszféráját védi; az ember magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét. Ezzel szoros összefüggésben állnak a polgári jog személyiségi jogi rendelkezései, melyek – egyebek mellett – főszabályként azt rögzítik, hogy „Képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges” [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:48. § (1) bekezdés].
- [30] 4.1. Az Alkotmánybíróság korábbi döntésében már összefoglalta a magánszféra védelmének fejlődését [3308/2020. (VII. 24.) AB határozat], melyben kiemelte, hogy az Alaptörvény hetedik módosítását megelőzően is a magánélet fokozott védelmét rögzítette, amikor megállapította, hogy: „Az Alaptörvény a magánélet sérthetetlenségének joga alá eső védett jogviszonyok körét jelentősen kibővíti az előző Alkotmány szabályaihoz képest. A magántitok kifejezést az Alaptörvény nem használja, helyette a magán és családi életet, az otthont és a kapcsolattartást védi.” [9/2014. (III. 21.) AB határozat, Indokolás [42]] Ugyanezen gyakorlat tükröződik a 13/2016. (VII. 18.) AB határozatban, amelyben a gyülekezés szabadsága és a magánülethez való jog kollízióját vizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „A magánszféra lényegi fogalmi eleme, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek”. Az Alaptörvény II. cikkébe foglalt emberi méltósághoz való jog, valamint a VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánszférához való jog közötti kapcsolat különösen szoros voltát hangsúlyozva az Alkotmánybíróság kifejtette: „Az Alaptörvény II. cikke megalapozza a magánszféra alakítása érinthetetlen területének védelmét, ami teljesen ki van zárva minden állami beavatkozás alól, mivel ez az emberi méltóság alapja. Az Alaptörvény értelmében a magánszféra védelme azonban nem szűkül le az Alaptörvény II. cikke által is védett belső vagy intimszférára, hanem kiterjed a tágabb értelemben vett magánszférára, (kapcsolattartás), illetve a térbeli szférára, is, amelyben a magán- és családi élet kibontakozik (otthon).” (Indokolás [42])

- [31] Az Alkotmánybíróság a 3212/2020. (VI. 19.) AB határozatában szintén kiemelte, hogy az Alaptörvény hetedik módosítása megerősítette a magánélethez való, illetve az ahhoz kapcsolódó jogok védelmét, új szabályozási szintre emelve azt, a korábbi, a magánszféra néhány nevesített elemének védelme helyett komplex, általános védelmet nyújtva, mely kiterjed az intimszférára, továbbá a tágabb értelemben vett magánszférára, az egyén családi életére, otthonára, kapcsolattartására. Emellett azzal, hogy a magánszférajogok és egyéb alapvető jogok kollíziója esetére rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának és a gyülekezési jog gyakorlásának – figyelemmel az alapvető jogok korlátozhatóságának Alaptörvényben meghatározott általános kereteire és az Alkotmánybíróság gyakorlatára – többek között külső korlátja lehet mások magán- és családi életének, valamint otthonának tiszteletben tartásához való joga, a magánszférajogok ezen elemeit fokozott védelemben részesíti (Indokolás [43]). Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy „[...] az Alaptörvény VI. cikke hetedik módosítása a magánszférajogok között különbséget tesz azzal, hogy a személyes adatok védelmét nem helyezte fokozott védelem alá, a kiemelt védelem a magánszféra jogán keresztül a magán-, és családi élet, valamint az otthon tiszteletben tartásához való jogot illeti meg, amely alapján a család, ezen belül a közeli hozzátartozók, így különösen a gyermekek fokozott védelem alatt állnak” (Indokolás [46]).
- [32] 4.2. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése tehát a magánélet és a kapcsolódó részjogosultságok védelmét rögzíti. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése az (1) bekezdéshez kapcsolódó intézményvédelmi rendelkezés, amely értelmében az állam olyan jogi környezet és gyakorlat kialakítására köteles, amely az otthon védelmét ténylegesen is biztosítja. A (2) bekezdés „[...] nem formál alanyi jogot az otthon védelmére, de alapot adhat arra, hogy az állam az otthon nyugalma érdekében fellépjen” {vö.: 3049/2020. (III. 2.) AB határozat, Indokolás [32]}. Az Alkotmánybíróság több alkalommal megállapította, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésébe foglalt részjogosultság nem értelmezhető a szövegkontextusból kiragadva. Az ugyanis „nem egy tárgyat”, azaz nem valamilyen helyiség, ingatlan fizikai integritását, hanem a személyt, azokon keresztül az otthon tulajdonosának (használójának) és családjának a magánéletét védi: az otthon azért védett, mert az a magánélet színhelye {lásd: 11/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ebből egyrészt az következik, hogy az Alaptörvény VI. cikkének védelmét „[...] nem csak a bejelentett lakóhely, hanem bármilyen más nyilvánosságtól elzárt tartózkodási hely”, például egy nyaraló is élvezi, amennyiben az a magánélet színhelye. Ugyanakkor „valamely ingatlan integritását érő behatással (pl. fényképfelvétel közzétételével) szemben csak akkor lehet sikerrel hivatkozni az Alaptörvény VI. cikkének védelmére, ha az egyébként érinti a magánszférát” {3308/2020 (VII. 24.) AB határozat, Indoklás [25]}.

- [33] 5. Az Alaptörvény II. cikkébe foglalt emberi méltósághoz való jog, valamint a VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánszférához való jog közötti, már említett különösen szoros kapcsolatra tekintettel az Alkotmánybíróság röviden áttekintette a véleménynyilvánításhoz, valamint az emberi méltósághoz való jog egymáshoz való viszonyát, alkotmányos kereteit is.
- [34] Az alapjogok között is kiemelkedő súlya van az emberi méltósághoz, a méltó emberi élethez való jognak. Az Alaptörvény értékrendjének középpontjában az emberi méltóság áll {19/2019. (VI. 18.) AB határozat, Indokolás [102]}.
- [35] Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben megerősítette, hogy az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése alapján az Alaptörvény rendelkezéseit a Nemzeti hitvallással összhangban kell értelmezni. Az emberi méltóságot tehát az alkotmányozó megkülönböztetett jelentőséggel ruházta fel, amely áthatja az Alaptörvényt, így a jogrendszer egészét. Az Alkotmánybíróság értelmezésében az emberi méltósághoz való jog az emberi státusz abszolút védelmét biztosítja {3187/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3225/2017. (IX. 25.) AB végzés, Indokolás [18]}, az ember érinthetetlen lényegét juttatja kifejezésre. A 64/1991. (XII. 17.) AB határozat ezt úgy fogalmazta meg, hogy az emberi méltósághoz való jog a személy emberi minőségét fejezi ki, azt jelenti, hogy „van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva [...] az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá (ABH 1991, 297., 308.)” {3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [27]}.
- [36] A véleménynyilvánításhoz való jog tekintetében az Alkotmánybíróság a 19/2024. (XI. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh1.) megállapította, hogy „a véleménynyilvánítás szabadsága olyan alapjog, amelyhez az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van, az Alaptörvény (más) rendelkezései által meghatározott keretek között” (Abh1., Indokolás [30]).
- [37] Az Alkotmánybíróság már korábban is hangsúlyozta, hogy „[...] a véleményszabadság határa mások emberi méltóságából fakadó becsület és jó hírnév védelme”, éppen ezért „a véleménynyilvánítás szabadsága az Alaptörvény értelmében nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán- vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása” (Abh1., Indokolás [34]).
- [38] 6. Mivel a kifogásolt bírói döntés kapcsán vizsgálni kellett, hogy a konkrét ügyben a Kúria az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében rögzített magánszféra védelme és az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésébe foglalt véleménynyilvánítási jog kollízióját az alkotmányossági szempontok megfelelő figyelembevételével oldotta-e fel, az Alkotmánybíróság röviden felidézte a véleménynyilvánítással kapcsolatos, a jelen ügy eldöntése szempontjából lényeges további megállapításait.

- [39] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése mindenki számára biztosítja a véleménynyilvánítás szabadságát, a cikk (2) bekezdése pedig elismeri a sajtó szabadságát.
- [40] Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése értelmében Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. Az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh2.) összegezte és megerősítette azt a gyakorlatát, „(...) mely szerint a szólás- és sajtószabadság kettős igazolással bír, azaz az egyéni önkifejezés, illetve a politikai közösség demokratikus működése szempontjából egyaránt kulcsfontosságú. Az Alaptörvényben megerősített kettős igazolás pedig azt jelenti, hogy a véleményszabadságnak az alapjogok körében elfoglalt kitüntetett helyére vonatkozó értelmezés is változatlanul érvényes” {Abh2., Indokolás [23]}. Ez a határozat arra is rámutatott, hogy „A sajtószabadság – amely felöleli valamennyi médiatípus szabadságát – a szólásszabadság intézménye. A sajtó ugyanis – tevékenységének egyre összetettebb és szerteágazóbb jellege mellett is – mindenekelőtt a véleménynyilvánításnak, a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek az eszköze” {Abh2., Indokolás [40]}. Az Alkotmánybíróság a 26/2019. (VII. 23.) AB határozatában rámutatott, hogy „A szólásszabadság kitüntetett jellege e tekintetben a sajtószabadságra is vonatkozik, és vonatkozik rá a szabadság kettős igazolása is: a sajtószabadság jelentőségét a szubjektív alapjog és a demokratikus közvélemény alkotmányos intézménye egyaránt igazolja. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése ennek megfelelően a sajtószabadság elismerése mellett a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeinek biztosításáról is rendelkezik. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése a sajtószabadságot a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás garanciájának tekinti. Ez a tájékoztatás a 'demokratikus közvélemény' információs érdekét szolgálja: azt, hogy a közvélemény a számára releváns tényekről, eseményekről adatot, tájékoztatást, illetve ezzel összefüggő véleményt kapjon” (Indokolás [24]).
- [41] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a sajtószabadság kitüntetett jellege ellenére sem tekinthető korlátatlannak vagy korlátozhatatlannak. Az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése szerint a véleménynyilvánítás nem sértheti az emberi méltóságot. A rendszertani értelmezésből, a véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság tartalmi összefüggéséből az következik, hogy az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése a sajtószabadság tekintetében is irányadó {26/2019. (VII. 23.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [42] A közéleti viták szabadsága és sokszínűsége nélkül nincsen szabad közvélemény és nincsen demokratikus jogállam {Abh2., Indokolás [39]}. Az Alkotmánybíróság a politikai jellegű közéleti szólások szabad kinyilvánítását tekinti a véleménynyilvánítás szabadsága legbensőbb védelmi körének {pl. 5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [28]}. Ezekben az esetekben a véleménynyilvánítási szabadságból fakadó

alkotmányjogi mércét különös szigorral szükséges érvényre juttatni, vagyis az ilyen jellegű szólások erősebb védelmet élveznek, és korlátozásuk csak a legszűkebb körben nyerhet igazolást {Abh2., Indokolás [45]}. Az Alkotmánybíróság ennek keretében következetesen hangsúlyozta, hogy a közéleti viták lényegi részét jelentik a közélet alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások {3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [37]}.

- [43] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor több esetben vizsgálta a szólásszabadság korlátozhatóságának határait is. Az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „[...] a véleménysszabadság határa mások emberi méltóságából fakadó becsület és jó hírnév védelme” {Abh1., Indokolás [34]}. Megállapította továbbá, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az Alaptörvény értelmében nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán- vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása {vö. 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [34]–[36] bekezdéseivel és Abh2., Indokolás [62]}. Ezenkívül, az Alkotmánybíróság szintén hangsúlyozta, hogy „[...] nem védelmezi a közéleti vitában kifejtett véleményt az sem, ha az abban megfogalmazottak az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik, így az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsmérlésében öltenek testet. Az emberi státuszt közvetlenül megtestesítő emberi méltóság a közéleti vita szabadságának határvonalát jelöli ki. A közügyeket vitató szólásnak az emberi méltóság e korlátozhatatlan, az emberi státuszt meghatározó lényege előtt kell engednie” {Abh1., Indokolás [34]}.. Hiszen nyilvánvaló, hogy „nem a közéleti véleménynyilvánítás szabadságával él, aki a másik személy emberi mivoltában való megalázása érdekében használ súlyosan bántó, vagy sértő kifejezéseket. Ennek megfelelően az emberi státuszt közvetlenül megtestesítő emberi méltóság a közéleti vita szabadságának határvonalát jelöli ki.” {vö. 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [29]–[32] bekezdéseivel és az Abh2., Indokolás [60] és [62]; hivatkozik rá a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [40]}.
- [44] Az Abh2.-ben foglaltak alapján megállapítható, hogy az bír meghatározó jelentőséggel, hogy a véleményt kifejező közlés a közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás legyen; a közügyek vitájával összefüggésben megállapítható legyen az adott személy érintettsége. „A közéleti véleménynyilvánításra vonatkozó alkotmányos szempontok [...] egyfelől tágabb körben lehetnek irányadók, mint a közhatalom gyakorlóit vagy a hivatásszerűen közszereplést vállalókat érintők köre, másfelől viszont nem állítható, hogy a közéleti szereplőket érintő bármely – köztük a közügyekkel semmilyen kapcsolatban nem álló – közlést e szempontok szerint kell megítélni” (Abh2., Indokolás [47]). Annak megítélése, hogy a nyilvános közlés értékítéletet vagy tényállítást tartalmaz-e (Indokolás [49]); illetve hogy a nyilvános közlés sérti-e az érintett személy alapjait

(emberi méltóságát, jóhírnevét stb.), szintén kardinális szempont (Abh2., Indokolás [57]–[59]).

- [45] A közéleti vita nemcsak a szűkebb értelemben vett politikai vitát jelenti, hanem valamennyi társadalmi jelentőségű kérdés megvitatása is ebbe a körbe sorolandó. Alkotmányos szempontból tehát vizsgálendő, hogy az adott közlésnek (a médiatartalom megjelentetésének) van-e bármilyen köze egy adott közéleti vitához, illetve közszerepléshez. Amennyiben az adott közlésnek van bármilyen köze egy adott közéleti vitához, illetve közszerepléshez, akkor csak kivételes esetekben igazolható a sajtó véleménynyilvánítási szabadságának a korlátozása. A pusztán információs érdek (a közvélemény kíváncsisága) nem szolgálhatna alapot az Alaptörvény II. és VI. cikkeinek korlátozására, a demokratikus vita lehetőségének biztosítása viszont igen {26/2019. (VII. 23.) AB határozat, Indokolás [27], [29]}.
- [46] Az Alkotmánybíróság figyelembe vette fenti megállapításait jelen döntése kialakítása során.
- [47] 7. Valamely személy képmásának médiaszolgáltató általi közzététele során az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleménynyilvánítás joga és az Alaptörvény VI. cikkében rögzített magánszféra védelméhez való jog kerülnek kollízióba egymással. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a magánszféra védelme – a saját képmáshoz való jog védelmével szemben – nem kifejezetten az ábrázolásra irányul, hanem a közlés témája és helye szerint ítélandó meg {28/2014. (IX. 29.) AB határozat, Indokolás [25]}. Annak vizsgálata során, hogy az adott esetben a magánélethez való jogot vagy a sajtószabadságot kell-e előnyben részesíteni, figyelembe kell venni, hogy a képmás kit ábrázol, továbbá, hogy a képnek milyen információs értéke van. A bíróságoknak, mint jogalkalmazóknak ezért esetről esetre, a konkrét ügy összes körülményének gondos mérlegelésével kell megállapítaniuk azt, hogy a magánszféra, ezen belül a családi élet védelme méltányos egyensúlyba került-e a közérdeklődésre számot tartó ügy jelentőségével, hírértékével, avagy az adott hír olyan önálló információs értékkel bír-e, amely a közéleti vitát előmozdítja {3210/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [56]}.
- [48] Ahogy azt az Alkotmánybíróság már fentebb kifejtette, az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése a sajtószabadságot a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás garanciájának tekinti. Ez a tájékoztatás a „demokratikus közvélemény” információs érdekét szolgálja: azt, hogy a közvélemény a számára releváns tényekről, eseményekről adatot, tájékoztatást, illetve ezzel összefüggő véleményt kapjon. Az információs érdek nem korlátozódik a közhatalmat gyakorló személyek tevékenységének bemutatására; közérdeklődésre tarthat számot, illetve a közügyek szabad megvitatásához hozzájárulhat olyan személyek magatartása is, akik egyébként közhatalmat nem gyakorolnak.
- [49] Jelen esetben bár az indítványozó nem gyakorol közhatalmat, nem tölt be állami tisztséget, azonban Magyarország egyik legismertebb üzletembere, akivel

kapcsolatban a publikáció érinti a közpénzek felhasználását, ezért a közvélemény figyelme elé került, közérdeklődésre tartott és tart számot. Személyét a média olyannak mutatta be, aki hatással van politikai döntésekre és az államélet alakulására, a médiára és a közvéleményre; ennek igazolása vagy cáfolata pedig a közügyek szabad megvitatásának része. Életkörülményei, ide értve azt is, hogy hol él és mit csinál szabadidejében, a magánéletének részei. Ez az információ ugyanakkor – habár a korlátozhatatlan intimszféra és a magánszféra ilyenkor is védelem alatt áll – közérdeklődésre is számot tart.

- [50] Az internetes honlap az indítványozónak a közpénzek felhasználásával is érintett üzleti tevékenységére vonatkozó tájékoztatást közölt, melynek kapcsán két, közparkban készült képet osztott meg a nyilvánosság felé, melyen az indítványozó és egy ismert üzlettársa szerepel. Ugyanakkor ez a közlés a bírói döntések értelmében semmilyen mértékben sem sértette az indítványozó jó hírnevét vagy becsületét, erre az indítványozó nem is hivatkozott. A közlés az indítványozó vonatkozásában nem volt dehonesztáló, nem tűntette fel negatív színben, nem volt bántó, nem volt sértő, nem törekedett a magánszférájának megsértésére és nem volt öncélú, a nagy nyilvánosság számára is nyitva álló helyen készített fényképfelvétel kapcsolódott a cikk tartalmához. Erre tekintettel jelen esetben a bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a képmás felhasználásához a hozzájárulás szükségességének vizsgálata során nem annak van jelentősége, hogy a közszereplőről a fénykép közszereplés alkalmával készült-e, hanem azt kell vizsgálni, hogy a cikk tárgyát képező – egyébként közéleti – témával összefüggésben álló fénykép került-e közzétételre és a közzététel módja- a felismerhetővé váláson túlmutatóan - valamilyen alapjog sérelmét okozza-e.
- [51] 8. Az előzőekből az következik, hogy nem sérült az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében rögzített joga az által, hogy a médiaorgánum tájékoztatást adott a közpénzek felhasználásával is érintett indítványozó üzleti életéről. Ezen túlmenően azt is vizsgálni kellett, hogy a sajtószabadságra hivatkozással közzétehető-e egy internetes honlapon egy közhatalmat nem gyakorló, ugyanakkor közérdeklődésre számot tartó tevékenységet végző személy képmása.
- [52] Olyan fénykép és cikk megjelentetése, melynek célja kizárólag a közszereplőként közismert személy magánéletének nyilvánosságra hozatala - pusztán kíváncsiságból és pletykaéhségből - nem tekinthető olyan tartalomnak, amely hozzájárul a közérdekű társadalmi vitához. Egy természetes személyről készült kép közzététele azonban különböző megítélés alá eshet. Egyes esetekben a kép önmagában is hordoz információt, maga a kép jelenti a hírt. Ilyen lehet például egy leleplező kép közzététele. Más esetekben a kép csupán „illusztráció” vagy a közlés igazolására, hitelesítésére szolgál. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az előbbi esetekben önállóan vizsgálni kell, hogy a sajtószabadságnak vagy a magánülethez való jognak kell-e teret engedni, az utóbbi esetekben viszont külön vizsgálatra nincs szükség, ha

magát a közlést az Alkotmánybíróság már vizsgálat tárgyává tette (azaz ha arra a következtetésre jutott, hogy a közölt információ nem jelenti a magánélethez való jog alkotmányellenes sérelmét).

- [53] Az internetes honlap tájékoztatása egy korábbi közpénzek felhasználását érintő szabálytalansági eljárást idéz fel, amely a sérelmezett fényképfelvételen látható, egyébként közéleti szereplőnek minősülő, két ismert személy gazdasági tevékenységével is kapcsolatos volt. A médiaorgánum beszámolója csupán a gazdasági élet meghatározó szereplőinek, befolyásos üzletembereinek magánéleti szituációban történő, de közpénzeket érintő üzleti kapcsolatait mutatja be képi formában, mely ábrázolási módja az indítványozó emberi méltóságát nem érinti. Az indítványra okot adó ügyben közölt fénykép tehát nem hordoz olyan információtartalmat, amely az internetes honlapon megjelent tájékoztatásból egyébként ne következne. Az indítványozó befolyásos üzletember, a gazdasági élet prominens szereplője, más befolyásos üzletemberrel történő magánéleti szituációban (közparkban) történő találkozása közérdeklődésre számot tartó és a cikkhez kapcsolódó azzal érintett közéleti vita tárgyával összefüggő eseménynek minősül. Ami a közlés aktualitását illeti, a megjelent cikk az említett személyek ismételt találkozását mutatta be, mely nyilvánvalóan felveti a lehetőségét az újabb, közpénzekkel is összefüggő üzleti együttműködésnek.
- [54] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a közbeszerzéseken történő részvétel egyoldalról, a közpénzekből finanszírozott állami beruházások megvalósítása másoldalról, valamint harmadrészt a közpénzekből nyújtott támogatások közötti különbség jogi és gazdasági szempontból is jelentős, és a közpénzekkel való gazdálkodás szempontjából alapvető fontossággal bír.
- [55] A közbeszerzés, mint jogi eljárás, az állami szervek és közintézmények számára biztosítja a közpénzek hatékony, átlátható és versenyképes környezetben történő felhasználását. A közbeszerzési eljárások célja, hogy az állam megfelelő minőségű termékeket, szolgáltatásokat vagy munkákat szerezzen be a közpénzek felhasználásával, miközben biztosítja a versenyt és az egyenlő bánásmódot. Ezzel szemben a közpénzekből finanszírozott állami beruházások (például infrastrukturális fejlesztések vagy közintézmények építése) hosszú távú eszközök létrehozását célozzák. Az ilyen beruházások gyakran nem közvetlenül kapcsolódnak a közbeszerzési eljárásokhoz, mivel azok előkészítése és megvalósítása eltérő jogi keretek között történik, és nem mindig kapcsolódnak közvetlenül árubeszerzéshez vagy szolgáltatásvásárláshoz. A közpénzből nyújtott támogatások pedig pénzügyi segítségnyújtást jelenthetnek különböző projektek megvalósításához.
- [56] A közbeszerzések, az állami beruházások és a közpénzekből nyújtott támogatások mind különböző jogi és gazdasági mechanizmusokat, folyamatokat képviselnek, amelyek a közpénzek hatékony, átlátható és célzott felhasználását biztosítják. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint ezen eszközök közötti distinkciók világos

érzékeltetése elengedhetetlen annak megértéséhez, miként történik a közpénzek allokálása és az azokkal való gazdálkodás az állam költségvetésének keretei között. A közpénzek elköltése tehát nem egy rendkívüli esemény, hanem az állami gazdálkodás alapvető része, amely biztosítja a közfeladatok sikeres végrehajtását.

- [57] 9. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a politikai és gazdasági életre hatást gyakorló indítványozóról annak az információnak a közlése, amely közpénzeket érintő üzleti kapcsolatokra vonatkozik, nem jelentette az indítványozó magánélethez való jogának a sérelmét. A többletinformációt nem hordozó, az indítványozó jó hírnevét, becsületét semmilyen mértékben nem sértő fényképek közzététele pedig az információ közlésével esik egy megítélés alá. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bíróságnak az a döntése, amellyel a vizsgált esetben a sajtószabadságot részesítette előnyben a magánélethez való joggal szemben, nem eredményezte az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének a sérelmét.
- [58] Az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az emberi méltóságot, becsületet, jó hírnevet nem sértő publikáció érinti a közpénzek felhasználását; valamint arra, hogy az emberi méltóságot, becsületet, jó hírnevet nem sértő módon, nyilvános helyen, fényképpel ábrázolt indítványozó és a vele személyes kapcsolatot ápoló üzlettársa a gazdasági élet meghatározó szereplői – megállapította, hogy a vizsgált ügyben, a jogsértés megítélése során a Kúria helytállóan tulajdonított meghatározó jelentőséget annak, hogy a publikáció témája közéleti megszólalásként értékelhető.
- [59] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vizsgált ügyben a Kúria az Alaptörvénnyel összhangban lévő döntésre jutott akkor, amikor megállapította, hogy a cikkben az indítványozó képmásának hozzájárulása nélkül történt bemutatása nem járt a képmáshoz fűződő jog aránytalan sérelmével, a szólás- és sajtószabadság, mint a közügyek megvitatását biztosító alapjogok gyakorlásával szemben.
- [60] Mind ezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2025. május 13.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró